

Briga o starijima grada Štokholma

Sadržaj

Opšte informacije	4
Dežurna služba Štokholma za starije i hendikepirane –	
Dežurna služba za bezbednost	5
Direktno za starije	5
Poverenik za starije	6
Vaše pravo na pomoć	7
Možete da angažujete zastupnika	9
Pravo na pomoć prevodioca	9
Pomoćnik i upravitelj	9
Obaveza čuvanja tajne	10
Takse	10
Sigurnosni alarm	11
Kućna nega	12
Dnevne aktivnosti	13
Stanovanje za starije	14
Podrška starijima i njihovoj rodbini	18
Kratkoročna nega	19

Nega zuba	20
Pratilac i pratnja	22
Usluge prevoza i državne usluge prevoza	23
Pomagala	24
Dodatak za kućnu negu	26
Domarska služba	27
Mesta za sastanke	27
Bezbednost i sigurnost starijih	28
Stavovi i žalbe	29
Inspektori za brigu o starijima	30
Poverenik za zaštitu starijih	30
Odbor za pacijente	31
Vodič kroz zdravstvenu zaštitu – Sreska	
Skupština Sreza Štokholm	32
Organizacije penzionera	32
Podaci za kontakt sa mesnim zajednicama	34
Informacije na drugim jezicima i ostalo	36

Briga o starijima u gradu Štokholmu

Opšte informacije

Odgovornost za brigu o starijima se prvenstveno reguliše zakonom o socijalnoj službi (SoL), ali i zakonom o zdravstvu i bolničkom lečenju (HSL) i zakonom o podršci i uslugama za izvesne osobe sa hendikepom (LSS). Mesna uprava mora po zakonu da radi tako da stariji ljudi dobiju mogućnost da žive i stanuju samostalno u bezbednim uslovima i da imaju aktivnu i smislenу egzistenciju u zajednici sa drugima.

Grad Štokholm po zakonu o socijalnoj službi snosi odgovornost da osobe koje stanuju i borave u opštini dobiju podršku i pomoć koja im je potrebna. Briga o starijima mora biti prožeta ličnim uticajem, individualizacijom, bezbednošću i poštovanjem.

Dostojanstvo i bezbednost su polazne tačke nege, brige i usluga koje se pružaju.

Uopšteno o tome kome da se obratite sa zahtevima i pitanjima

Kada treba da podnete zahtev za pomoć ili imate pitanja o uslugama koje grad pruža starijima obratite se vašoj mesnoj zajednici. Možete takođe pozvati i Direktno za starije koji vam mogu pomoći u kontaktu sa mesnim zajednicama.

Dežurna služba Štokholma za starije i hendikepirane – Dežurna služba za bezbednost

Dežurnoj službi za bezbednost se možete obratiti u hitnim situacijama. Dežurna služba za bezbednost radi ceo dan i noć, cele godine! Dežurna služba za bezbednost uvek ima dežurne referente koji odgovaraju na vaš poziv. Oni takođe mogu da donose hitne odluke o pomoći u bilo koje doba dana i noći. Dežurna patrola pruža hitnu pomoć i brigu po odluci dežurnog referenta u dežurnoj službi za bezbednost.

Dežurna služba za bezbednost

Telefon: 08-508 40 700

Ukoliko je neko akutno bolestan - uvek pozovite 112 na SOS Alarm

Direktno za starije

Službi Direktno za starije se možete obratiti sa svim pitanjima u vezi sa brigom za odrasle grada Štokholma. Oni mogu direktno da odgovore na vaša pitanja i da vam pomognu da uspostavite kontakt sa pravom osobom, kao što je, na primer, referent za pomoć.

Direktno za starije

Telefon: 08-80 65 65

E-pošta: aldredirekt@service.stockholm.se

Poverenik za starije

Povereniku za starije grada Štokholma se vi koji ste stariji možete obratiti da dobijete savet, podršku i uputstva po pitanjima koja se tiču brige grada za starije. Čak i rodbina i bližnji se mogu ovde obratiti.

Poverenik za starije je nezavisan i nepartijski i ima zadatak da pojača uticaj pojedinca oko i učešće u svojoj zdravstvenoj zaštiti i brizi tako što će primiti vaše stavove, želje i žalbe. Poverenik za starije takođe ukazuje na nedostatke i predlaže poboljšanja gradskim upravama i odborima.

Svi stavovi su važni za poverenika za starije da bi se razvila i poboljšala briga grada za starije.

Više informacija o tome se nalazi u brošuri:

Poverenik za starije grada Štokholma.

Äldreombudsmannen, Äldreförvaltningen, 106 64 Stockholm

E-pošta: aldreombudsmannen@aldre.stockholm.se

Telefon: 08-508 36 210

Vreme za pozive: ponedeljak 15.00–18.00,

utorak-četvrtak 09.00–11.30 i petak 13.00–15.00

Vaše pravo na pomoć

Prema zakonu o socijalnoj službi, svi koji borave u nekoj opštini imaju pravo da dobiju pomoć za izdržavanje i vođenje života uopšte. Vaše lične potrebe odlučuju o vašem pravu na pomoć. Preduslov je da ta potreba ne može da se zadovolji na drugi način. Pomoć starijima može sadržati, na primer, kućnu negu, pratnju, dnevne aktivnosti ili dom za starije. Stariji takođe imaju i pravo da traže materijalnu pomoć od socijalne službe.

Ovako podnosite zahtev za pomoć

Zahtev za pomoć podnosite tako što se obratite vašoj mesnoj zajednici. Referent za pomoć ispituje vaše potrebe za pomoć i odlučuje koju vrstu pomoći ćete dobiti. Ukoliko imate neku smanjenu sposobnost koja nije posledica normalnog starenja, a koja zahteva obimnu podršku i usluge, možete imati pravo na pomoć po zakonu o podršci i uslugama za izvesne osobe sa hendikepom (LSS).

Odluka o pomoći

Uvek ćete dobiti napismenu odluku na vaš zahtev za pomoć iz koje će potpuno jasno proizlaziti koju pomoć ćete dobiti ili zašto je vaš zahtev odbijen. Ukoliko ne govorite švedski možete tražiti da vam se odluka prevede. Ako imate oštećen vid možete odluku dobiti snimljenu na kasetu ili DAISY-disk

Ako želite da se žalite

Ako niste zadovoljni odlukom o pomoći možete se žaliti sreskom sudu. Žalba mora prispeti u mesnu zajednicu najkasnije tri sedmice po prijemu odluke. Referent za pomoć procenjuje da li postoji razlog za izmenu odluke. Ako se odluka ne promeni na način na koji ste tražili, vaša žalba se odmah prosleđuje sreskom sudu koji odlučuje o predmetu. Dakle, ne treba vi lično da podnosite žalbu sreskom sudu. Referent za pomoć će vam reći na koje odluke se možete žaliti i takođe vam može pomoći oko žalbe.

Možete da angažujete zastupnika

Ako vam je potrebna pomoć pri podnošenju zahteva za pomoć, imate pravo da angažujete nekoga sa strane ko će vam pomoći da iznesete svoj zahtev. Time dajete punomoć toj osobi da bude vaš zastupnik. Referent za pomoć ipak ima pravo da se sastane sa vama lično.

Pravo na pomoć prevodioca

Vi koji ne govorite ili ne razumete švedski imate pravo na pomoć da komunicirate uz pomoć prevodioca. Pravo na pomoć prevodioca imaju takođe i oni koji imaju ozbiljna oštećenja sluha ili govora.

Pomoćnik i upravitelj

Za one kojima zbog bolesti, smanjene mentalne sposobnosti, oslabljenog zdravstvenog stanja ili sličnog treba pomoć da ostvare svoja prava, upravljaju svojom imovinom ili da se izdržavaju, opštinski sud može naimenovati pomoćnika ili upravitelja.

Zahtev za pomoćnikom ili upraviteljem se podnosi opštinskom odboru nadstaratelja. Možete se obratiti mesnoj zajednici radi pomoći oko podnošenja zahteva ili direktno opštinskom odboru za nadstaratelja.

Opštinski odbor za nadstaratelja

Telefonska centrala: 08-508 29 000

E-pošta: overformyndarn@stadshuset.stockholm.se

Internet adresa: www.stockholm.se/overformyndarnamnden

Obaveza čuvanja službene tajne

Svi zaposleni u okviru brige za starije imaju obavezu čuvanja službene tajne. To znači da ne smeju da pričaju osobama sa strane šta ste vi pričali ili nešto drugo što ima veze sa vama. Ne smeju čak ni da daju informacije o vama nekom drugom organu uprave bez vaše saglasnosti.

Takse

Za praktičnu pomoć, usluge, negu i brigu opština naplaćuje taksu.

Kako se obračunava taksa?

Taksa se obračunava na osnovu vaših primanja. Pod primanjima se podrazumevaju svi vidovi penzija zasnovanih na primanjima. Takođe se uzimaju u obzir aktuelni prihodi od službe, privatnog preduzetništva i doživotne rente kao i prihod od kapitala. Da bi se mogla utvrditi ispravna taksa, grad Štokholm uzima podatke od Zavoda za osiguranje i Poreske službe o eventualnom dodatku za stan, garantovanoj penziji i dodatnoj penziji. Ostala primanja, na primer, penzija na osnovu radnog staža koju ne isplaćuje Zavod za osiguranje, takođe ulazi u obračun za taksu. Možete odabrati da ne date nikakve podatke o primanjima i onda ćete platiti maksimalnu taksu prema važećoj tarifi..

Više o taksama pročitajte u brošurama:

Takse za kućnu negu, sigurnosni alarm, dnevne aktivnosti, stambeno-uslužnu zgradu i kratkoročnu negu i Takse za dom za starije.

Sigurnosni alarm

Sigurnosni alarm koji osoba nosi sa sobom može biti važno pomoćno sredstvo da se osećate bezbedno u svom stanu. Postoje i druge vrste alarma za, primera radi, osobe koje boluju od demencije. Pomoću sigurnosnog alarma možete brzo da stupite u kontakt sa centralom za alarme i da dobijete pomoć. Centrala za alarme prima i rešava veliki deo sigurnosnih alarma opštine. Zahtev za sigurnosni alarm podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Kućna nega

Kućna nega se odobrava na osnovu vaših ličnih potreba i može obuhvatati uslugu i mere brige. To može, primera radi, biti pomoć u čišćenju, nabavkama, obavljanje poslova, pranje veša, dostava paketa sa hranom, spremanje hrane i lična nega. Ako imate velike potrebe za negom možete dobiti redovnu pomoć tokom čitavog dana i noći. Pomoć se neodobrava za potrebe koje sami možete da obavite ili zadovoljite na neki drugi način.

Najuobičajeniji oblici kućne nege znače da osoblje kućne nege dolazi kod vas kući i pomaže vam oko odobrenih potreba.

Preduzeće za kućnu negu koje ste vi odabrali može eventualno koristiti usluge drugih preduzeća. To, primera radi, može značiti da neko preduzeće za čišćenje dolazi da čisti ili da vam roba stiže kući iz prodavnice.

Zahtev za kućnu negu podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Sloboda izbora kućne nege

Vi kojima je odobrena kućna nega sami birate izvršioca. Referent za pomoć će vas informisati između kojih izvršioca možete da birate. Možete da birate između onih izvršioca kućne nege (opštinskih i privatnih) koji ulaze u opštinski model korisničkog izbora.

Dnevna delatnost

Dnevne delatnosti mogu putem društvene stimulacije i aktivnosti razbiti usamljenost i izolaciju. Dnevna delatnost takođe može da pomogne da se održe vaše psihičke i fizičke funkcije i može biti dopuna kućnoj nezi ili služiti kao rasterećenje za vaše bližnje.

Dnevne aktivnosti mogu imati različite pravce, ali se većina njih usmerava na osobe sa bolestima demencije.

Zahtev za dnevnu delatnost podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Sloboda izbora u dnevnoj delatnosti

Vi kojima je odobrena dnevna delatnost sami birate izvršioca.

Referent za pomoć će vas informisati između kojih dnevnih aktivnosti možete da birate. Možete da birate između onih dnevnih delatnosti (opštinskih i privatnih) koji ulaze u gradski sistem slobode izbora.

Stanovanje za starije

Za vas od 65 godina i starije postoji više različitih formi stanovanja koja su dole opisana

Smeštaj za seniore

Smeštaj za seniore je stanovanje sa stanovima gde mogu postojati zajedničke prostorije i mogućnost da se zajedno ručava. Način na koji su oblikovni smeštaji za seniore varira.

Smeštaj za seniore postoji i kao stanarsko pravo i kao pravo na stan. Smeštaj za seniore dodeljuje se preko agencije za stambene usluge Štokholma ili direktno preko stambenog preduzeća i organizacija koje imaju sopstvene redove čekanja.

Mesna zajednica ne posreduje u dodeljivanju stanova za seniore.

Prednost za drugi stan

Vi koji zbog vrlo jakih socijalnih ili medicinskih razloga treba da dobijete drugi stan, a ne možete to sami da uradite, možete zatražiti prednost preko agencije za nekretnine.

Agencija za nekretnine grada Štokholma

Telefonska centrala : 08-785 88 00

Telefon za klijente: 08-785 88 30

Internet adresa: www.bostad.stockholm.se

Prilagodavanje stana

Ako vam je zbog umanjene sposobnosti potrebno adaptiranje ili prilagodavanje stana, možete tražiti materijalnu pomoć za to, takozvana pomoć za prilagodavanje stana. Pomoć za prilagodavanje stana tražite od Građevinske kancelarije Štokholma, grupa za prilagodavanje stanova.

Opštinski stambeni dodatak za hendikepirane, (KBH)

Stambeni dodatak za penzionere je državni stambeni dodatak koji predstavlja pomoć za stanarinu za vas koji imate niska primanja. BTP tražite od Osiguravajućeg zavoda.

Opštinski stambeni dodatak za hendikepirane, (KBH)

Opštinski stambeni dodatak za hendikepirane je dodatak stambenom dodatku kada umanjena sposobnost osobe povećava troškove stanovanja. To može, primera radi, biti kada je osobi potreban prostor za električna invalidska kolica u stanu.

Obratite se vašoj mesnoj zajednici za informacije o KBH.

Grupa za prilagodavanje stanova

Građevinska kancelarija Štokholma

Telefon: 08-508 27 614

Stambeno-uslužna zgrada

Vama kojima su potrebne usluge i nega koje se ne mogu zadovoljiti u vašem sadašnjem stanu može se odobriti stanovanje u stambeno-uslužnoj zgradi.

Stanovati u stambeno-uslužnoj zgradi znači da stanujete u „običnom“ stanu i imate pristup nekim zajedničkim uslugama i zajedničkim prostorijama. U stanovima postoji sigurnosni alarm. Pomoć koja vam je potrebna pruža se kao kućna nega prema vašim potrebama i može obuhvatati usluge i negu. U stambeno-uslužnim zgradama imate pristup osoblju i danju i noću. Postoje različite forme stambeno-uslužnih zgrada, u nekima postoji restoran, pedikir, frizer i mogućnost za razne aktivnosti.

Vi koji stanujete u stambeno-uslužnim zgradama ne možete da birate izvršioce kućne nege, već dobijate one izvršioce koji se nalaze u toj zgradi.

Preko kućnog saveta u stambeno-uslužnoj zgradi možete i vi, kao stanar, da utičete na važna pitanja.

Zahtev za stambeno-uslužnu zgradu podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Dom za starije

Vama koji imate veće potrebe za negom nego što vam kućna nega može pružiti u vašem domu može se odobriti dom za starije u kojem vam se pomoć može pružiti i danju i noću. U tom slučaju dobijate ili svoj stan ili sobu u domu. Tamo postoje i zajedničke sobe za druženje i aktivnosti, a stanari obeduju zajedno u sali za ručavanje..

Sloboda izbora doma za starije

Vi kojima je odobren dom za starije sami birate u koji ćete se odseliti. Ukoliko u biranom domu nema slobodnog mesta možete se staviti na listu čekanja. Dok čekate da u željenom domu bude slobodnog mesta biće vam ponuđen stan u nekom drugom domu.

Referent za pomoć će vam pomoći informacijama o tome među kojim domovima možete da birate. Možete da birate između domova (opštinskih i privatnih) koje ulaze u gradski sistem slobode izbora.

Zahtev za dom za starije podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Podrška starijima i njihovoj rodbini

Briga o nekom iz rodbine je izbor koji pravite vi i osoba koja prima tu pomoć. Vi koji brinete o nekom rođaku u svom domu možete da dobijete podršku i pomoć u različitim oblicima.

Savetnik za srodnike ili tome slično

Svaka mesna zajednica treba da ima savetnika za srodnike ili tome slično koji može da informiše o podršci i pomoći za vas koji brinete o rođaku u svom domu. Tu se može raditi o kućnim posetama, razgovorima podrške, grupama za srodnike i individualno prilagođenoj podršci.

Pročitajte više o podršci za rodbinu u brošuri:

Za vas koji brinete o rođaku ili bližnjem.

Obratite se vašoj mesnoj zajednici za dodatne informacije.

Smena u domu

Vi koji vodite brigu o nekom bliskom kojem je potrebna obimna pomoć možete besplatno da dobijete smenu u domu 4 sata sedmično. Smena je obuhvaćena pojmom kućne nege.

Za smenu u domu zahtev podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Smena se takođe može dobiti u vidu kratkoročne nege - pogledajte sledeći deo.

Sloboda izbora u smeni

Vi kojima je odobrena smena preko kućne nege sami birate izvršioca. Referent za pomoć će vas informisati između kojih izvršioca kućne nege možete da birate. Možete birati između izvršilaca kućne nege (opštinskih i privatnih) koji ulaze u opštinski model korisničkog izbora.

Više informacija o podršci za rodbinu se nalazi u brošuri:

Za vas koji brinete o rođaku ili bližnjem.

Kratkoročna nega

Kratkoročna nega je oblik nege koji znači da ste smešteni u neki dom za starije na kraći period. Period se može i redovno ponavljati kao naizmenična nega.

Kratkoročna nega se može odobriti da bi se, na primer, rasteretio neko ko brine o bližnjem u svom domu. Kratkoročna nega može takođe doći u obzir za vreme dok traje ispitivanje budućih potreba za negom i oblikom stanovanja pojedinca. Kratkoročna nega ne potpada pod sistem slobode izbora.

Zahtev za kratkoročnom negom podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Rasterećenje za vas koji brinete o bližnjem

Pansion „Hornskroken“ u Sodermalmu i Pansion „Kinesen“ u Bromi su delatnosti koje obuhvataju sve mesne zajednice i nude kratkoročnu negu da bi rasteretili one koji brinu o nekom bližnjem koji ima velike potrebe za negom u domu.

Vi kojima je odobreno rasterećenje, od nekoliko časova mesečno na dnevnim delatnostima do višednevne kratkoročne nege treba sami da se obratite nekom od pansiona kada vam je potrebno rasterećenje.

Zahtev za kratkoročnu negu ili dnevnu delatnost podnosite u vašoj mesnoj zajednici

Nega zuba

Jedan deo bolesnih, starijih ili osoba sa umanjenim sposobnostima
Jedan deo bolesnih, starijih ili osoba sa umanjenim sposobnostima
ima pravo na materijalnu pomoć od sreske skupštine za negu zuba.
Pomoć obuhvata dosežnu delatnost, neophodnu negu zuba kao
jedan korak u lečenju bolesti, kao i pomagala za negu zuba.

Ko može da dobije pomoć za negu zuba?

Vi koji imate trajnu potrebu za obuhvatnom negom i brigom i
koji ili stanujete u domu za starije, stambeno-uslužnoj zgradi ili u
običnom, (sopstvenom) stanu, možete imati pravo na materijalnu
pomoć za negu zuba od sreske skupštine.

Ako dobijete uput od zubnog lekara ili od vašeg lekara možete čak
dobiti i materijalnu pomoć od Sreske skupštine za negu zuba koja
je jedan deo u lečenju nekih bolesti.

Dosežna delatnost

Dosežna delatnost Sreske skupštine znači da da vam u ličnu posetu
dolazi zubni lekar ili zubni higijeničar koji rade jednostavnije pregle-
de vaših usta i daju vam savete za svakodnevnu negu usta i zuba.

Osoblje koje brine o vama je prisutno, tako da i oni čuju savete
koji vam se daju. Oni uz to dobijaju i obuku u nezi usta i zuba.

Vama koji imate pravo na dosežnu delatnost biće ponuđena poseta
jednom godišnje.

Neophodna nega zuba

Neophodna nega zuba su mere koje bitno poboljšavaju sposobnost za uzimanje hrane.

Da bi se dobila neophodna nega zuba potrebna je takozvana potvrda za pomoć za negu zuba. Potvrdu za pomoć za negu zuba mogu da izdaju šefovi domova za starije, stambeno-uslužnih zgrada i kućnih nega, kao i referenti za pomoć.

Nega zuba kao korak u lečenju

U nekim slučajevima je nega zuba deo lečenja neke druge bolesti. Tu se može raditi o povredama zuba koje su povezane sa epileptičnim napadima ili infekcijske sanacije pred određene hirurške zahvate ili tretmane.

Da bi ste dobili pravo na negu zuba kao korak u lečenju potrebno je da dobijete uput od vašeg lekara za zubnog lekara.

Taksa za negu zuba

Dosežna delatnost je potpuno besplatna. Za neophodnu negu zuba kao deo lečenja neke bolesti i individualno prilagodjena zubna pomagala važi taksa za pacijente Sreske skupštine. Takse potpadaju pod zaštitu od visokih troškova.

Za više informacija se obratite vašoj mesnoj zajednici.

Pratilac i pratnja

Pratilac je za vas koji zbog umanjene sposobnosti ne možete sami da odete/vratite se od lekara, pedikira, fizioterapeuta i drugo. Pratilac vam se takođe može odobriti ako vam je potrebna pomoć da odete u šetnju, u kupovinu, da obavite poslove i slično. Pratilac se odobrava u okviru kućne nege.

Pratnja je za vas kojima je zbog težeg umanjenja sposobnosti potrebna pomoć da bi ste sudelovali u slobodnim i kulturnim aktivnostima. Pratnju obavlja poseban izvršilac.

Za pratnju podnosite zahtev u vašoj mesnoj zajednici.

Sloboda izbora u pratnji

Vi kojima je odobrena pratnja možete izabrati nekog od izvršilaca koji ulaze u opštinski model korisničkog izbora.

Usluge prevoza i državne usluge prevoza

Vi koji zbog umanjene sposobnosti imate poteškoća da putujete možete podneti zahtev za usluge prevoza. Usluga prevoza je dodatak ostalom lokalnom saobraćaju u srezu.

Da bi se odobrila usluga prevoza potrebno je da imate značajne teškoće da putujete samostalno ili da koristite kolektivni saobraćaj. Takođe je potrebno da umanjenost sposobnosti imate najmanje 6 meseci i da ste upisani u matične knjige u srezu Štokholm.

Po potrebi vam se može odobriti usluga prevoza sa mogućnošću da putujete taksijem ili specijalnim vozilom.

Sreska skupština Štokholma odlučuje o usluzi prevoza, ali vaša mesna zajednica procenjuje vaš potrebu. Pravo na uslugu prevoza se reguliše zakonom o usluzi prevoza. Na odluku se može podneti žalba.

Vi koji zbog umanjene sposobnosti ne možete da koristite uobičajena prevozna sredstva i kojima su potrebna rekreativna putovanja u zemlji možete podneti zahtev za državne usluge prevoza.

Za obe usluge prevoza podnosite zahtev u vašoj mesnoj zajednici.

Pomoćna sredstva

Postoji puno pomoćnih sredstava za vas sa umanjenim sposobnostima. Uobičajena pomoćna sredstva su rulator, aparat za sluh, tajmer za šporet, jastučići za sedenje, povišenja za stolice i toalete.

Vi koji stanujete u običnom (sopstvenom) stanu, a kojima su potrebna pomoćna sredstva treba da se u prvu ruku obratite medicinskoj ambulanti. Najčešće se pomoćna sredstva dobijaju od glavne sestre, fizioterapeuta ili radnog terapeuta. Ponekad je neophodna potvrda lekara specijaliste. Moguće je da ćete morati da platite i taksu za pomoćno sredstvo.

Ukoliko živite u domu za starije ili stambeno-uslužnoj zgradi opština je dužna da vam obezbedi pomoćna sredstva.

Centar za slabovida lica

Centar za slabovida lica radi da olakša svakodnevni život vama sa oštećenim vidom. Od centra za slabovida lica možete dobiti pomoćna sredstva kako bi ste bolje videli. Da bi ste dobili pomoćna sredstva potreban vam je recept očnog lekara.

Časopisi

Vi kojima je oštećen vid možete da se pretplatite na neke časopise u vidu kasetnih časopisa ili radio časopisa.

Pretplata na govorne časopise

Svenska Dagbladet, telefon: 08-618 02 20

Dagens Nyheter, telefon: 08-738 10 00

Govorni časopis, På tal om Stockholm, telefon: 08-39 93 00

Zvučna biblioteka štokholmske gradske biblioteke

Zvučna biblioteka poseduje veliku kolekciju govornih knjiga snimljenih na DAISY- diskove koji se mogu pozajmiti. Vi koji imate poteškoća da sami dođete u biblioteku možete pozvati telefonom i dobiti knjige na kućnu adresu.

Služba čitanja i snimanja u štokholmskoj gradskoj biblioteci

Vi kojima je oštećen vid imate takođe mogućnost da vam služba čitanja i snimanja u gradskoj biblioteci besplatno pročita i snimi materijal privatne prirode, primera radi, odlomci iz knjiga, uputstva za upotrebu i pisma. Ako vam je to potrebno za brošure sa društvenim informacijama onda se obratite instituciji ili upravi koja je izdala tu brošuru.

Zvučna biblioteka

Adresa: Odengatan 53 (za korisnike usluge prevoza: Odengatan 55)
Poštanska adresa: Odengatan 53, 113 80 Stockholm
Telefon: 08-508 31 165

Pomoćna sredstva za bolji sluh

Sreska skupština iznajmljuje aparate za sluh i druga slušno tehnička pomoćna sredstva. Potreban vam je uput lekara ili lekara specijaliste da bi ste dobili pomoć u centrali za sluh ili klinici za sluh.

Ako ste gluvi ili vam je sluh teško oštećen može vam trebati specijalna oprema za upotrebu telefona. U tom slučaju vam je potreban uput iz centrale za sluh ili klinike za sluh za centralu za tumače (Odeljenje za alternativnu telefoniju) da bi ste, na primer, dobili tekstualni telefon.

Služba čitanja Telefon: 08-508 31 157

Dodatak za kućnu negu

Vi o kojima u kući brine neko od bližnjih možete podneti zahtev za dodatak za kućnu negu. Dodatak se može odobriti ako onaj ko brine o vama ima značajno više posla, a radni zadaci su takvi oko kakvih se obično ne pomaže u krugu porodice. Dodatak za kućnu negu se isplaćuje vama koji se negujete, a vi potom nadoknađujete onome ko vas neguje.

Zahtev za dodatak za kućnu negu podnosite u vašoj mesnoj zajednici.

Domarska služba

Domarska služba je besplatna usluga za vas koji ste napunili 75 godina. Domarska služba obuhvata jednostavnije dnevne poslove koji mogu biti rizični za vas starije, primera radi, podizanje teških stvari, penjanje na merdevine i slično. Cilj je da se spreče povrede od padova.

Domarska služba je besplatna za vas koji ste napunili 75 godina.

Domarsku službu možete dobiti na najviše 6 sati po godini i domaćinstvu.

Primer šta potpada pod domarsku službu je prenošenje stvari u i iz podruma i sa tavana, pričvršćivanje kablova, promena zavesa i promena sijalica i osigurača.

Domarska služba ne obuhvata uređenje dvorišta, pranje prozora ili poslove za koje je neophodna neka vrsta dozvole. Lična nega takođe ne potpada pod domarsku službu.

Više informacija imate u brošuri:
Domarska služba u gradu Štokholmu.

Obratite se vašoj mesnoj zajednici radi pomoći oko domarske službe.

Mesta za susrete

U svim mesnim zajednicama postoje takozvana Mesta za susrete sa raznim aktivnostima za starije. Dobrodošli ste da učestvujete u aktivnostima Mesta za susrete bez ikakve odluke o pomoći. Mesne zajednice takođe saraduju, između ostalog, i sa bibliotekom i raznim organizacijama. Mnoge slobodne aktivnosti organizuju penzionerske i dobrovoljne organizacije.

Obratite se vašoj mesnoj zajednici da bi dobili informaciju koja Mesta za susrete postoje u toj mesnoj zajednici.

Bezbednost i sigurnost starijih

Povećajte sigurnost - Smanjite izloženost zločinu

Osobe starije od 65 godina pripadaju grupi odraslih koji su najmanje izloženi nasilju, pretnji o nasilju, krađi ili nanošenju štete. To ne umanjuje broj slučajeva zločina nad starijima što samo po sebi stvara nesigurnost. Najuobičajenije su krađe koje vrše osobe koje se prave da žele da na neki način pomognu. No, ima čak i slučajeva nasilja nad starijima. Uprava za starije je zajedno sa policijom Sreza Štokholm izdala brošuru „Povećajte sigurnost“, sa praktičnim informacijama i savetima na koje bi sami mogli misliti kako bi smanjili rizik da budete izloženi zločinu i šta možete učiniti ako i uprkos svim merama opreza budete izloženi zločinu.

Više informacija imate u brošuri:

Povećajte sigurnost - Smanjite izloženost zločinu.

Uprava za civilnu zaštitu (MSB)

MSB gleda na bezbednost starijih kao na jednu važnu oblast u sprečavanju nesreća koje dovode do povreda osoba, naročito u sektoru domaćinstva i slobodnih aktivnosti. MSB sudejstvuje i saraduje sa drugim upravama i organizacijama. MSB je takođe pokretač pitanja koja se tiču bezbednosti starijih lica.

Povrede osoba su jedan od najvećih zdravstvenih problema među starijim ljudima u Švedskoj. Pročitajte više o statistikama, izdanjima, rezultatima istraživanja i drugom materijalu u izdanju uprava i organizacija na internet prezentaciji MSB-a www.msbmyndigheten.se.

Zaštitna mreža

Zaštitna mreža, koja predstavlja saradnju između više institucija i organizacija je internet portal sa informacijama koje obezbeđuju sigurniju i bezbedniju svakodnevicu.

Pročitajte više na: www.skyddsnetet.se.

Osiguranje domaćinstva u sopstvenom ili specijalnom smeštaju

Osiguravajuće društvo „Moderna“ i grad Štokholm imaju ugovor o saradnji za osiguranje domaćinstva koje je posebno prilagođeno vama koji imate kućnu negu ili specijalni smeštaj.

Pročitajte više u prospektu:

Osiguranje domaćinstva za starije i osobe sa umanjnim sposobnostima u sopstvenom ili specijalnom smeštaju.

Osiguravajuće društvo "Moderna Försäkringar" - servis za klijente

Telefon: 0200-259 259

Internet adresa: www.modernaforsakringar.se/hus_o_hem

Stavovi i žalbe

Ako niste zadovoljni osobljem ili načinom na koji vam se pomoć pruža treba prvo da se obratite nadležnom šefu za tu delatnost i/ili šefu odeljka za porudžbe usluga.

Inspektori za brigu o starijima

Inspektori za brigu o starijima nadziru delatnosti brige sa starije iz perspektive korisnika. Inspektori nadziru sve delove; funkciju porudžbe usluga, sprovođenje zakona i izvršenje kako u opštinskim tako i u privatnim delatnostima. Provere se vrše prema politički određenim ciljevima i kriterijumima za kvalitet kako za domove za starije tako i za kućnu negu i druge delatnosti u okviru brige za starije.

Inspektori za brigu o starijima rade i na savetovanju i širenju znanja, doprinose saradnji i razmeni iskustava u gradu. Cilj je da se gradska briga i nega za starije unapredi i poboljša.

Poverenik za zaštitu starijih

Poverenik za zaštitu starijih Sreske uprave proverava specijalne smeštaje za starije, dnevne delatnosti i kućnu negu. To se radi prilikom prijavljenih i neprijavljenih nadzornih poseta danju, uveče ili noću. Poverenik saraduje sa Socijalnom upravom, organizacijama penzionera i drugim interesnim organizacijama kao i sa predstavnicima opštine čiji je zadatak da održe kvalitet u brizi za starije.

Prijavu možete podneti direktno inspektorima za brigu o starijima ako želite da oni provere neku delatnost nege u kojoj vi ili vaš srodnik učestvujete.

Poverenik za zaštitu starijih Sreske uprave

Telefon: 08-785 40 00

E-pošta: stockholm@lansstyrelsen.se

Odbor za pacijente

Da li vam se u zdravstvu dogodilo nešto što vas je uvredilo, naljutilo, razočaralo ili uznemirilo? U tom slučaju se možete obratiti odboru za pacijente.

Odbor za pacijente je samostalna i vanpartijska instanca koja po zakonu mora da postoji u svim sreskim skupštinama. Odboru za pacijente se možete obratiti sa pitanjima koja se tiču svakog javno finansiranog zdravstva; sresko zdravstvo, opštinsko zdravstvo u specijalnim smeštajima, privatni zdravstveni radnici koji imaju ugovor sa sreskom skupštinom, opština, institucije za hendikepirane i rehabilitaciju kao i opšta zubna nega i zubna nega koju finansira sreska skupština.

Odbor za pacijente

Telefon: 08-690 67 00

E-pošta: registrator@pan.sll.se

Zdravstveni vodič - Sreska skupština Sreza Štokholm

Zdravstveni vodič se nalazi na internetu, kao telefonska usluga i kao magazin. Preko Zdravstvenog vodiča možete da dobijete informacije o zdravstvu u srezu.

Telefonsko savetovanje za lečenje: 08-320 100

Zdravstveni vodič na internetu: www.vardguiden.se

Organizacije penzionera

Penzionerski savet Opštinske uprave – KPR

Svrha KPR-a je da penzionerima Štokholma da uticaj i uvid u opšta pitanja koja se tiču životnih uslova za starije. Važeće instrukcije se nalaze u opštinskom kodeksu. Poslanike predlažu državne organizacije penzionera koje deluju u Štokholmu i koje dozvoljavaju članstvo svim penzionerima. Sve takve organizacije penzionera čiji je broj članova veći od 3000 osoba, koji se vode u matičnim knjigama grada, imaju zagarantovano jedno mesto u savetu

Nacionalna organizacija penzionera – PRO

PRO je partijski nezavisna organizacija otvorena za sve penzionere.

Telefon: 08-701 67 00 Internet adresa: www.pro.se

Savez penzionera Švedske – SPF

SPF je politički i religiozno nezavisna organizacija.

Telefon: 08-692 32 50 Internet adresa: www.spfportal.se

Nacionalni savez penzionera Švedske – SPRF

SPRF je partijsko-politički i religiozno nezavisna organizacija.

Telefon: 08-702 28 80 Internet adresa: www.sprf.se

Švedski opštinski savez penzionera – SKPF

SKPF je partijsko-politički i religiozno nezavisna organizacija.

Telefon: 08-618 35 80 Internet adresa: www.skpf.org

Nacionalni savez Penzionerska zajednica – RPG

RPG je nacionalna organizacija penzionera na hrišćanskoj osnovi.

Telefon: 08-453 69 90 Internet adresa: www.rpg.org.se

Možete postati član lokalnog odeljka nekog od saveza koji na razne načine rade na zaštiti interesa penzionera. Lokalni odeljci organizuju brojne aktivnosti kao što su plesovi, šetnje, putovanja, studije i drugo.

Podaci za kontakt sa mesnim zajednicama

Mesna zajednica Bromma

Adresa: Gustavslundsvägen 151 G, Bromma
Poštanska adresa: Box 15017, 167 15 Bromma
E-pošta: bromma@bromma.stockholm.se
Telefon: 08-508 06 000

Mesna zajednica Enšede-Oršta-Vantor

Adresa: Slakthusplan 4, Johanneshov
Poštanska adresa: Box 81, 121 22 Johanneshov
E-pošta: e-post@eav.stockholm.se
Telefon: 08-508 14 000

Mesna zajednica Faršta

Adresa: Storforsplan 36, Farsta
Poštanska adresa: Box 113, 123 22 Farsta
E-pošta: farsta@farsta.stockholm.se
Telefon: 08-508 18 000

Mesna zajednica Hegeršten-Liljeholmen

Adresa: Telefonvägen 30, Hägersten
Poštanska adresa: Box 490, 129 04 Hägersten
E-pošta: info@h-l.stockholm.se
Telefon: 08-508 22 000

Mesna zajednica Hesselby-Vellingbi

Adresa: Hässelby Torg 20-22, Hässelby
Poštanska adresa: Box 3424, 165 23 Hässelby
E-pošta: Hasselby-vallingby@hasselby.stockholm.se
Telefon: 08-508 04 000

Mesna zajednica Kungsholmen

Adresa: S:t Eriksgatan 47 A, Stockholm
Poštanska adresa: Box 49039, 100 28 Stockholm
E-pošta: kungsholmen@kungsholmen.stockholm.se
Telefon: 08-508 08 000

Mesna zajednica Normalm

Adresa: Tulegatan 13, Stockholm
Poštanska adresa: Box 3128, 103 62 Stockholm
E-pošta: info@norrnormalm.stockholm.se
Telefon: 08-508 09 000

Mesna zajednica Rinkebi-Šista

Adresa: Borgarfjordsgatan 14, Kista
Poštanska adresa: Box 7049, 164 07 Kista
E-pošta: info@rinkeby-kista.stockholm.se
Telefon: 08-508 01 000

Mesna zajednica Šerpnek

Adresa: Björkhagsplan 6, Johanneshov
Poštanska adresa: Box 5117, 121 17 Johanneshov
E-pošta: skarpnack@skarpnack.stockholm.se
Telefon: 08-508 15 000

Mesna zajednica Šerholmen

Adresa: Bodholmsplan 2, Skärholmen
Poštanska adresa: Box 503, 127 26 Skärholmen
E-pošta: skarholmen@skarholmen.stockholm.se
Telefon: 08-508 24 000

Mesna zajednica Sponga-Tensta

Adresa: Fagerstagatan 15, Spånga
Poštanska adresa: Box 4066, 163 04 Spånga
E-pošta: stadsdelsnamnden@spanga-tensta.stockholm.se
Telefon: 08-508 03 000

Mesna zajednica Sodermalm

Adresa: Göta Ark huset, Medborgarplatsen 25, Stockholm
Poštanska adresa: Göta Ark 200, 118 72 Stockholm
E-pošta: info@soder.stockholm.se
Telefon: 08-508 12 000

Mesna zajednica Elvšo

Adresa: Stationsplan 11, Älvsjö
Poštanska adresa: Box 48, 125 21 Älvsjö
E-pošta: alvsjostadsdelsnamnd@alvsjo.stockholm.se
Telefon: 08-508 21 000

Mesna zajednica Ostermalm

Adresa: Karlavägen 104, Stockholm
Poštanska adresa: Box 24156, 104 51 Stockholm
E-pošta: registrator@ostermalm.stockholm.se
Telefon: 08-508 10 000

Informacije na drugim jezicima i ostalo

Ova brošura se nalazi prevedena na internet portalu Grada Štokholma na sledećim jezicima: arapski, engleski, finski, grčki, persijski, ruski, srpski/bosanski/hrvatski, somalijski, španski, turski i nemački.

Vi kojima je vid oštećen možete ove informacije dobiti na kaseti ili DAISY-disku.

ÄLDREFÖRVALTNINGEN
UPRAVA ZA BRIGU O STARIJIMA

106 64 Stockholm
Tel: 08-508 36 200 Fax: 08-508 36 248

www.stockholm.se